
ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНО- ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

Мединська К.В.,

*студентка 3-го курсу відділення «Правознавство»
Таращанського державного технічного та
економіко-правового коледжу*

Останні події в державі стали поштовхом для утвердження та прийняття СТРАТЕГІЇ сталого розвитку «Україна-2020», яка є орієнтиром для подальшого руху Української держави до європейської спільноти.

Означений документ визначив мету, вектори руху, дорожню карту, першочергові пріоритети та індикатори належних оборонних, соціально-економічних, організаційних, політико-правових умов становлення та розвитку України. Одним із таких векторів є – вектор відповідальності, реалізація якого передбачає здійснення цілого ряду реформ. Центральною реформою зазначеного європейського вектору розвитку є реформа децентралізації та реформа державного управління. Це пов'язано з тим, що категорія «державне управління» не може забезпечити потреби науки адміністративного права і практики правозастосування, позаяк не охоплює весь спектр відносин, які виникають у процесі реалізації публічних функцій органами публічної влади та кола суб'єктів, які задіяні в реалізації останніх.

Як слушно зазначає О. В. Джафарова, що аналізуючи сутність категорії «державного управління», стає очевидним, що і категорія «суб'єкт державного управління» також не відповідає потребам сьогодення,

оскільки більшість учених вважають, що основним суб'єктом державного управління є органи виконавчої влади.

У Законі України «Про центральні органи виконавчої влади» встановлено, що основне призначення органів виконавчої влади полягає у формуванні та реалізації державної політики в одній чи декількох сферах [1].

Нині на рівні держави створені та функціонують органи публічної влади, які, не маючи статусу останнього, по суті виконують їх функції [2, с. 44].

В контексті нашого дослідження потребує уваги стаття 140 Конституції України, яка визначає місцеве самоврядування правом територіальної громади самостійно вирішувати питання місцевого значення, що свідчить про наявність самоврядного управління, яке за своєю природою відрізняється від державного управління [3].

Стаття 143 Конституції України установлює, що органи місцевого самоврядування управляють майном, що перебуває у комунальній власності; затверджують програми соціально-економічного та культурного розвитку і контролюють їх виконання; затверджують бюджети; встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону та ряд інших повноважень, які свідчать, що функції останніх збігаються з функціями органів виконавчої влади.

У цій же статті Конституції України наголошено, що органам місцевого самоврядування можуть надаватися законом окремі повноваження органів виконавчої влади. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» [4] дає визначення делегованим повноваженням, а в Законі України «Про місцеві державні адміністрації» зазначено, що місцева державна адміністрація реалізує повноваження, делеговані їй відповідною радою [5]. Кодекс адміністративного судочинства України також визначає суб'єктів делегованих повноважень як повноправних учасників публічно-правових відносин, дії або бездіяльність яких є предметом адміністративної юрисдикції [6].

Слід зауважити, що законотворець робив спробу визначити правові засади та порядок делегування повноважень. Про це свідчать законопроекти «Про делеговані повноваження» № 1742-1 та «Про порядок делегування повноважень органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування» № 1472, в яких була спроба визначити та закріпити на законодавчому рівні як поняття так і порядок делегування.

Так, передбачалось закріплення наступного поняття «делеговані повноваження» – ситуаційно, тимчасово або безстроково передані у відповідності із законом (делегування законом) або договором (делегування договором) органу виконавчої влади або органу місцевого

самоврядування окремі повноваження або частина повноважень, які віднесені законом до компетенції іншого органу виконавчої влади або іншого органу місцевого самоврядування [7].

Але, на жаль, і до сьогодні ці акти не отримали законодавчого закріплення, що, на нашу думку, гальмує подальше реформування органів влади, які задіяні в реалізації публічних функцій держави, не сприяє реформі децентралізації влади.

Отже, інститут делегування повноважень надає можливість залучити до виконання функцій публічної влади широке коло осіб, що свідчить про позбавлення держави монополії влади та сприяє залученню до управління державою громадянського суспільства та побудові правової демократичної держави.

Підсумовуючи вищенаведене, можна зробити висновок, що органи місцевого самоврядування задіяні в реалізації публічних функцій, шляхом делегування їм відповідних повноважень, а тому можна із впевненістю говорити, що останні є суб'єктом адміністративно-процесуальних відносин. Оскільки останні в ході реалізації публічних функцій держави наділяються процесуальними правами та обов'язками. Особливостями процесуальних прав посадових осіб органів місцевого самоврядування в адміністративно-процесуальних відносинах є:

- 1) наявність адміністративної процесуальної правосуб'єктності;
- 2) метою реалізації останніх є виконання повноважень щодо належного вирішення питань місцевого значення;
- 3) зазначені права реалізуються в адміністративно-процесуальних відносинах управлінського та деліктного характеру, а також в рамках адміністративного судочинства;
- 4) мають нормативно-правове закріплення міри належної поведінки;
- 5) наявність прав обов'язково кореспондується з відповідними обов'язками іншого суб'єкта зазначених правовідносин;
- 6) реалізація прав посадових осіб органів місцевого самоврядування гарантується дисциплінарним примусом щодо носія кореспондуючого обов'язку;
- 7) ці права належать як суб'єкту, який ініціює зазначені процесуальні правовідносини, так і учаснику, щодо якого розпочато відповідна процедура тощо.

Список бібліографічних посилань

1. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/3166-17>.

2. Джафарова О. В. Дозвільна діяльність органів публічної адміністрації в Україні: питання теорії та практики : монографія / О. В. Джафарова. – Х. : Диска плюс, 2015. – 704 с.
3. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
4. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/280/97-%D0%B2%D1%80>.
5. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/go/586-14>.
6. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747 IV [Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
7. Про порядок делегування повноважень органів виконавчої влади та органу місцевого самоврядування : проект Закону України від 01.02.2008 № 1472 [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=31553&pf3540 1=116145>.

Науковий керівник: Хорольська А.О., викладач Таращанського державного технічного та економіко-правового коледжу